

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Судова експертиза документів»

Кафедра криміналістичного забезпечення та судових експертиз ННІ № 2 НАВС

Статус дисципліни: вибіркова
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти: магістр
Форми здобуття вищої освіти: денна
Мова викладання: українська
Навчальний рік: 2023/2024 н. р.
Форма підсумкового контролю: залік

Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічного працівника, який веде дисципліну, науковий ступінь, вчене звання, посада

Олена ВОРОБЕЙ – професор кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз ННІ № 2 НАВС;

кандидат юридичних наук, доцент

Профайл викладача

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=w8vhjygAAAJ&hl=ru>

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7106-148X>

Контактний телефон

067-398-99-11;

E-mail:

elenav2808@ukr.net

Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічного працівника, який веде дисципліну, науковий ступінь, вчене звання, посада

Володимир АТАМАНЧУК - завідувач кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз ННІ № 2 НАВС;

кандидат юридичних наук, доцент

Профайл викладача

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=6StR-zAAAAAJ&hl=ru>

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1464-7871>

Контактний телефон

097-9222259

E-mail:	atamanchykvlad@ukr.net
Сторінка навчальної дисципліни на офіційному веб-порталі НАВС	https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=3186
Розклад навчальних занять	Відповідно до графіку освітнього процесу
Консультації	<u>Очні</u> : щодня з 14.00 до 16.30 год. відповідно до графіка чергувань кафедри <u>Онлайн</u> : електронною поштою kkzse_nni2@naiu.kiev.ua , praktika_nni@ukr.net , elenav2808@ukr.net , пн-пт з 9:00 до 16:00

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Судова експертиза документів» є: підготовка фахівців за спеціальністю «Право», які володіють знаннями, уміннями та навичками для здійснення професійної діяльності, спрямованої на формування і активний розвиток застосування системи знань з використання експертних методик техніко-криміналістичного дослідження документів.

Тривалість: кількість кредитів ECTS – 3; загальна кількість годин – 90; аудиторна кількість годин – 30; самостійна робота – 60.

Форми та методи навчання – денна; словесні (лекція, розповідь-пояснення), наочні (пояснювально-ілюстративний, демонстрація); практичні методи (репродуктивний метод; частково-пошуковий метод; дослідницький метод, інтерактивні (дискусія); робота за індивідуальними завданнями.

Практичні заняття проводяться двома науково-педагогічними працівниками, оскільки, з врахуванням специфіки відпрацювання практичних завдань з використанням можливостей спеціалізованих навчальних аудиторій з інсценованою слідовою картиною кримінальних правопорушень (експертна ситуація з відповідним навчальним об'єктом), навчальна група завчасно поділяється на дві підгрупи.

Поточний контроль здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей щодо проблем для обговорення, передбачених планом практичних занять, а також шляхом: проведення експрес-опитувань, тестування, підготовки доповідей і рефератів; оцінювання виконання контрольної роботи, передбаченої планом практичного заняття. При оцінюванні враховується глибина теоретичних знань здобувачів і вміння застосовувати їх на практиці.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Структура білета передбачає одне теоретичне питання та ситуаційне завдання. Залік проводиться з відпрацюванням ситуаційного завдання з використанням можливостей навчально-тренувальних полігонів, спеціалізованих аудиторій за місцем дислокації навчальних підрозділів.

Методи підсумкового контролю: усна відповідь або тестування.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Препреквізити (Prerequisite): Сучасні інформаційні технології в юридичній діяльності, Кримінальна юстиція: правові доктрини та принципи правотворчості, Юридична компаративістика, Нормотворча діяльність.

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання («hard skills»)

Програмні результати навчання
РН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів і різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інш. та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.
РН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.
РН9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.
СК12. Здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.
СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»)

- вміння чітко ставити завдання і формулювати цілі;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Структура навчальної дисципліни «Судова експертиза документів» та тематика навчальних занять

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 1. Теоретичні основи та	Лекція: пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод.	Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Скласти

методика судової експертизи документів.	1. Генезис та сучасний стан судово-технічної експертизи документів. 2. Об'єкти, предмет та завдання судово-технічної експертизи документів. 3. Загальні положення методики судово-технічної експертизи документів. 4. Класифікація методів, що застосовуються у судово-технічній експертизі документів. Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування. <i>Питання</i> 1. Історія виникнення, розвитку та становлення судово-технічної експертизи документів. 2. Об'єкти, предмет та завдання судово-технічної експертизи документів. 3. Загальні положення методики судово-технічної експертизи документів. 4. Класифікація методів, що застосовуються у судово-технічній експертизі документів. Особливості застосування руйнуючих та неруйнуючих методів дослідження документів.	узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції. Опрацювати додаткові питання до теми та відобразити у зошиті відповіді: 1. Основні поняття судово-технічної експертизи документів. 2. Основні стадії загальної методики дослідження документів. 3. Вимоги до підготовки матеріалів для проведення судово-технічної експертизи документів. 4. Самостійно опрацювати правила поведінки з документами – речовими доказами. 5. Вирішити тестові завдання за темою.
Тема 2. Спеціальні методи та технічні засоби дослідження документів	Практичне заняття: індивідуальні та групові опитування; дослідницький метод; робота за індивідуальними завданнями. Теоретична частина (обговорення питань): 1. Класифікація методів, що застосовуються у судово-технічній експертизі документів. 2. Сучасна техніка, яка застосовується у судово-технічній експертизі документів. 3. Послідовність та особливості застосування руйнуючих та неруйнуючих методів дослідження документів. 4. Можливості дослідження документів у різних зонах спектру. Практична частина: 1. Отримані зразки справжніх та підроблених документів оглянути за допомогою приладів у спеціалізованій аудиторії у різних зонах спектру. 2. Застосовуючі детектори, а також відеокомпаратор оглянути документи в ультрафіолетових та інфрачервоних променях. 3. Визначити характерні ознаки різних матеріалів документів, наявність люмінесценції тощо в УФ-променях. 4. Визначити характерні ознаки матеріалів письма в ІЧ-променях.	Завдання: 1. Перелік питань для самостійного вивчення та опрацювання в робочому зошиті: - Класифікація спеціальних методів техніко-криміналістичного дослідження документів. - Особливості застосування руйнуючих методів дослідження. - Новітні зразки техніки, що застосовується при проведенні судово-технічної експертизи документів. Робоче місце експерта. 2. Самостійно опрацювати спеціальні фізичні методи дослідження документів. Особливу увагу приділити візуальним, мікроскопічним та спектральним. 3. Вирішити тестові завдання за темою.

Тема 3. Експертиза бланків документів. Встановлення виду та способу друку.	Лекція: пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод. 1. Основні види та способи друку. 2. Класифікація та особливості сучасних знакодруючих пристроїв. 3. Методика встановлення виду та способу друку. 4. Завдання, які вирішуються при експертному дослідженні відбитків печаток та штампів. Практичне заняття: індивідуальні та групові опитування; дослідницький метод; робота за індивідуальними завданнями. Теоретична частина (обговорення питань): 1. Характерні ознаки основних видів та способів друку. 2. Вказати завдання, які вирішуються при експертному дослідженні відбитків печаток та штампів. 3. Визначити загальні та окремі ознаки посвідчувальних форм. 4. Способи та ознаки підробки відбитків печаток (штампів). Практична частина. Приклади завдань: Уважно вивчіть зображення на малюнках. - Визначте, на яких малюнках збільшене зображення, виконане з використанням глибокого, високого та плоского офсетного друку? - За якими ознаками вдалось визначити конкретний вид друку?	Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції. 1. Опрацювати додаткові питання до теми та відобразити у робочому зошиті відповіді: - Методика встановлення способу виготовлення документа. - Характерні ознаки способів друку. - Можливості ідентифікації друкарських форм. - Сучасні методи та технічні засоби для встановлення способу друку у документах. 2. Вирішити тестові завдання за темою.
Тема 4. Сучасна копіювально-множилна техніка.	Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування. 1. Основні види та способи друку, їх ознаки. 2. Класифікація та особливості сучасних знакодруючих пристроїв. 3. Сучасні принтери та їх особливості. 4. Можливості ідентифікації знакодруючих пристроїв. 5. Методика встановлення виду та способу друку.	1. Опрацювати додаткові питання до теми та відобразити у робочому зошиті відповіді: - Сучасні принтери, копії, багатофункціональні пристрої, їх особливості. - Характерні ознаки сучасної копіювальної техніки, що виявляються у документах. - Можливості ідентифікації принтерів та іншої копіювально-множилної техніки. 2. Вирішити тестові завдання за темою.

Тема 5. Експертиза відбитків печаток та штампів	Практичне заняття: індивідуальні та групові опитування; дослідницький метод; робота за індивідуальними завданнями. Питання до практичного заняття: 1. Вказати завдання, які вирішуються при експертному дослідженні відбитків печаток та штампів. 2. Визначити загальні та окремі ознаки посвідчувальних форм. 3. Способи та ознаки підробки відбитків печаток (штампів). <i>Завдання:</i> 1. Детально вивчіть відтиск круглої печатки на малюнку. Вкажіть загальні та окремі ознаки, за якими можна провести ідентифікаційне дослідження (якщо будуть надані порівняльні зразки). Які методи застосовуються при порівняльному дослідженні в експертизі відбитків печаток та штампів? 2. Здобувачами виконується контрольна робота у вигляді фрагмента експертного висновку з дослідження відбитків печаток (штампів) у документах. 3. Вивчити зразки фототаблиць експертиз документів щодо ідентифікації печаток (штампів), показати ознаки на фото. 4. Визначте, які питання може вирішити експерт при дослідженні відбитків печаток (штампів)? 5. Які порівняльні зразки необхідні для проведення ідентифікаційного дослідження відбитків печаток (штампів)? Які правила отримання порівняльних зразків відбитків печаток (штампів)? 6. Виявіть у наданих на дослідженнях відбитках печаток (штампів) загальні та окремі ознаки. 7. Проведіть порівняльне дослідження, опишіть та проілюструйте його. 8. Оформіть результати дослідження у вигляді фрагменту експертного висновку.	1. Перелік питань для самостійного вивчення та опрацювання в робочому зошиті: - Види печаток та штампів, їх особливості. Особливості гербових печаток. - Можливості техніко-криміналістичного дослідження відтисків печаток та штампів. - Основні положення методики ідентифікаційного дослідження печаток (штампів). Загальні та окремі ознаки посвідчувальних форм. - Способи та ознаки підробки відтисків печаток (штампів). 2. Вирішити тестові завдання за темою. <i>Навчальна експертиза за темою:</i> Здобувачами виконується контрольна робота у вигляді експертного висновку з дослідження відбитків печаток (штампів) у документах. Робота виконується з використанням індивідуально наданих наданих зразків. Необхідно виявити у наданих на дослідження відбитках печаток (штампів) загальні та окремі ознаки, провести порівняльне дослідження. Здобувачі мають описати та проілюструвати його. Сформульовані висновки мають бути обґрунтованими.
Тема 6. Дослідження технічної підробки підпису. Встановлення хронологічної послідовності нанесення штрихів	Практичне заняття: індивідуальні та групові опитування; дослідницький метод; робота за індивідуальними завданнями. Питання до практичного заняття: 1. Можливості технічного дослідження рукописних записів. 2. Способи технічної підробки підпису та їх ознаки. 3. Методи їх дослідження. 4. Визначити можливості дослідження штрихів записів з метою встановлення хронологічної послідовності їх нанесення.	Перелік питань для самостійного вивчення та опрацювання в робочому зошиті: - Характерні ознаки сучасного письмового приладдя. - Можливості технічного дослідження рукописних записів.

	Вирішити наступні питання: -До яких класів методів відносяться вказані методи? -У якій послідовності необхідно застосувати вказані методи? -За яких умов можливе застосування методу вологого копіювання або інших руйнуючих методів?	- Технічна підробка підпису, способи та ознаки. - Методи та технічні засоби встановлення ознак технічної підробки підпису. - Симуляція технічної підробки підпису та її особливості. Опрацювати додаткові питання до теми та відобразити у зошиті відповіді: Можливості ідентифікації ручок (кулькових, капілярних та пір'яних ручок), олівців та іншого письмового приладдя. Вирішити тестові завдання за темою.
Тема 7. Експертиза документів з метою виявлення часткових змін їх попереднього змісту.	Лекція: пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод. 1. Способи часткової підробки документів. 2. Ознаки, що вказують на підчистку, дописку, травлення (змив) або заміну фрагментів документа. 3. Методи виявлення ознак змін у змісті документу та встановлення первісного змісту. 4. Особливості дослідження пошкоджених документів. Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування. 1. Види та ознаки часткової підробки документів. 2. Методика виявлення ознак змін у змісті документу та встановлення первісного змісту. 3. Методи виявлення факту заміни частин документу та ознак, які вказують на заміну (переклейку) фотокартки у документі тощо.	Перелік питань для самостійного вивчення та опрацювання в робочому зошиті: - Характерні ознаки сучасного письмового приладдя. - Можливості технічного дослідження рукописних записів. - Технічна підробка підпису, способи та ознаки. - Методи та технічні засоби встановлення ознак технічної підробки підпису. - Симуляція технічної підробки підпису та її особливості. Опрацювати додаткові питання до теми та відобразити у зошиті відповіді: Можливості ідентифікації ручок (кулькових, капілярних та пір'яних ручок), олівців та іншого письмового приладдя. Вирішити тестові завдання за темою. <i>Навчальна експертиза за темою:</i> Здобувачами виконується контрольна робота у вигляді фрагмента експертного висновку з дослідження документів зі змінами

		первісного змісту та пошкоджених документів. Робота виконується з використанням наданих зразків. Необхідно виявити у наданих на дослідження документах ознаки внесення змін у первісний зміст та відновити слабовидимі записи. Здобувачі мають описати та проілюструвати проведені дослідження. Сформульовані висновки мають бути обґрунтованими.

Тема 8. Встановлення змісту записів, які погано видно та пошкоджених документів	Практичне заняття: індивідуальні та групові опитування; дослідницький метод; робота за індивідуальними завданнями. Питання до практичного заняття: 1. Види пошкоджених документів. Їх особливості. 2. Вказати сучасні методи та технічні засоби для дослідження даної категорії документів. <i>Завдання:</i> Визначити можливості дослідження текстів, які погано видно: залитих, замазаних, закреслених, а також пошкоджених документів. - Які особливості дослідження документів, що піддавались впливу високої температури. - Оглянути наданий на дослідження фрагмент обвугленого документу, що зафіксований між двома предметними скельцями. За допомогою збільшувальних приладів та спектральних методів виявити зображення та тексти на ньому. Встановити, фрагментом якого саме документа він являвся. - Дослідження розірваних (розрізаних) та інших пошкоджених - Які особливості вилучення та зберігання даної категорії об'єктів? - Які питання може вирішити експерт при дослідженні такого пошкодженого документу?	1. Перелік питань для самостійного вивчення та опрацювання в робочому зошиті: - Види та особливості пошкоджених документів. - Дослідження документів, що піддавались впливу високої температури. Стадії пошкодження паперу документів під впливом високої температури. - Розірвані та розрізані документи, особливості їх дослідження. - Згаслі, вицвілі записи та можливості їх відновлення. - Методи та технічні засоби дослідження пошкоджених документів. 2. Вирішити тестові завдання за темою.

Тема 9. Експертиза документів, що мають спеціальні засоби захисту	Лекція: пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод. 1. Засоби захисту від підробки: види та класифікація. 2. Паперові грошові знаки, документи, що посвідчують особу та інші захищені документи, які надходять на дослідження. 3. Способи підробки документів, що мають спеціальні захисні засоби. 4. Методика дослідження документів зі спеціальними засобами захисту. Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування. 1. Документи зі спеціальними засобами захисту, які надходять на дослідження. 2. Види сучасних матеріалів, елементів та засобів захисту від підробки, їх характеристика. 3. Способи підробки документів, що мають спеціальні захисні засоби. 4. Сучасні методи та технічні засоби для дослідження данної категорії документів. Практичне заняття: індивідуальні та групові опитування; дослідницький метод; робота за індивідуальними завданнями. Питання до практичного заняття: 1. Вказати види сучасних матеріалів, елементів та засобів захисту від підробки, їх характеристику. 2. Зазначити способи підробки документів, що мають спеціальні захисні засоби. 3. Вказати сучасні методи та технічні засоби для дослідження данної категорії документів. Практична частина. Приклади завдань: 1. Оглянути навчальні об'єкти (справжні та підроблені документи зі спеціальними елементами захисту) з використанням збільшувальних приладів, освітлювачів, детекторів тощо та виявити ознаки підробки. 2. Вивчіть зразок банкноти НБУ номіналом 500 гривень оновленої серії. - Вкажіть основні елементи та засоби захисту від підробки зазначеної банкноти. - Які нові елементи захисту застосовано у даній банкноті? - Визначте, які елементи захисту від підробки можна виявити у наскрізних	Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції. Перелік питань для самостійного вивчення та опрацювання в робочому зошиті: - Сучасні засоби та елементи захисту документів від підробки, їх характеристика. - Спеціальний папір, полімерні матеріали, фарби, плівки та покриття, що використовують для захисту документів від підробки. - Сучасні посвідчення водія, документи про реєстрацію транспортних засобів у вигляді пластикових карт, виготовлених за міжнародними зразками, їх характеристика. - Особливості голографічних елементів захисту документів від підробки. - Методика дослідження документів зі спеціальними засобами захисту. - Методи та технічні засоби дослідження документів зі спеціальними засобами захисту. 2. Систематизувати вивчений матеріал та скласти схему «Основні засоби захисту від підробки сучасних банкнот НБУ гривень, доларів США та банкнот євро». 3. Вирішити тестові завдання за темою. <i>Навчальна експертиза за темою:</i> Здобувачами виконується контрольна робота у вигляді фрагмента експертного висновку з дослідження документів зі спеціальними засобами захисту. Робота виконується з використанням наданих зразків. Необхідно вирішити питання: чи

	променях, які у косо спрямованих, а які в УФ-променях та ІЧ-променях. - Які питання може вирішити експерт при наданні йому на дослідження грошового знаку? 3.Уважно вивчіть зразки іноземної валюти: банкноту євро та банкноту номіналом 100 доларов США. - Які види друку застосовані у даних банкнотах? - Які активні елементи захисту від підробки застосовано на даних купюрах? - Визначте, які елементи захисту від підробки можна виявити та дослідити на даних банкнотах у наскрізних променях? - Які спеціальні режими освітлення застосовуються при дослідженні документів зі спеціальними засобами захисту? - Які нові елементи захисту застосовано у цих банкнотах?	відповідає наданий на дослідження документ зразку, що знаходиться в офіційному обігу? Якщо не відповідає, то яким способом він виготовлений? Під час проведення досліджень здобувачі мають використовувати технічні засоби: збільшувальні прилади; детектори та відео компаратор. Здобувачі мають описати проведені дослідження та проілюструвати. Сформульовані висновки мають бути обґрунтованими.

Основні інформаційні джерела

Виявлення ознак підробки документів під час їх перевірки працівниками Національної поліції України (колектив авторів): практич. посіб. Київ, 2021. 124 с.

Воробей О. В., Кофанов А. В. Техніко-криміналістичне дослідження документів: навчальний посібник. Київ: Нац. акад. внутр. справ України, 2011. 312 с.

Воробей О. В. Лабораторний практикум з техніко-криміналістичного дослідження документів. Київ: НАВС, 2016. 72 с.

Криміналістика: підручник / [В. В. Пясковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Самодін та ін.]; за заг.ред. В. В. Пясковського. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Філія вид-ва «Право». 2020. 752 с.

Методика технічної експертизи бланків документів / уклад. : К. М. Ковальов, В. В. Коваленко. Київ: ДНДЕКЦ МВС України, 2009. 14 с.

Судові експертизи в процесуальному праві України: навч. посіб. / за заг. ред. О. Г. Рувіна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 424 с.

Технічне обладнання та програмне забезпечення навальної дисципліни

Обладнання. Для закріплення теоретичних знань та відпрацювання практичних навичок здобувачами вищої освіти за темами навчальної дисципліни «Судова експертиза документів» практичні заняття в очному (offline) режимі проводяться у спеціалізованій навчальній аудиторії, обладнаній засобами інтерактивного навчання: мультимедійних проєкторів, комп'ютерів, а також спеціальними освітлювальними засобами, цифровим мікроскопом, відео

компаратором «Regula», детекторами валют, збільшувальними лупами з підсвіткою та іншими технічними приладами.

Програмне забезпечення.

Під час проведення занять в очному (offline) режимі використовуються наступні засоби програмного забезпечення:

- інтерактивні, мультимедійні проектори, комп'ютери, планшети, інтерактивна дошка.

Під час проведення занять в змішаному (blended) режимі використовуються наступні засоби програмного забезпечення:

- мультимедійні проектори, комп'ютери, планшети, інтерактивна дошка; навчальна дисципліна «Судова експертиза документів» має супровід на офіційному вебпорталі НАВС через мережу Інтернет (на платформі Moodle). На дистанційних курсах розміщено структурований контент з навчальної дисципліни. На вказаній платформі наявна можливість оцінювання рівня засвоєних знань здобувачів шляхом дистанційного on-line проходження тестування за всіма темами навчальної дисципліни та підсумкового контролю.

Під час проведення занять без очної складової в дистанційному режимі (on-line) за вибором викладача використовується:

- програмне забезпечення через мережу Інтернет – платформа ZOOM, середовище Moodle, соціальні мережі та Telegram;

- на платформі Moodle у розділі «Дистанційні курси» за посиланням: <https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=3186> (доступ за індивідуальним логіном і паролем) розміщені допоміжні матеріали. На вказаній платформі наявна можливість оцінювання рівня засвоєних знань здобувачів шляхом дистанційного on-line проходження тестування за всіма темами навчальної дисципліни та підсумкового контролю.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання:

- умови допуску до підсумкового контролю є активна робота під час семінарських та практичних занять; позитивні оцінки з усіх тем навчальної дисципліни; опрацювання більшості з рекомендованих джерел, виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;

- сума балів поточного контролю має становити не менше 30 балів;

Перескладання тем реалізується у таких формах:

- усне і письмове опитування;

- рецензування відповідей та письмових робіт;

- обговорення проблемних питань;

- написання есе, тез тощо.

Політика щодо академічної доброчесності:

- здобувачі вищої освіти мають поважати авторські права та недопущення академічного плагіату в усіх видах наукової, науково-методичної та навчальної діяльності,

- дотримуватися принципів академічної доброчесності, правил академічної етики, інформаційної культури та підвищення відповідальності за дотриманням

норм цитування.

<https://okop.nai.au.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

Поточному контролю підлягають:

- глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;
- доповнення, запитання до тих, хто відповідає;
- рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (робот у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;
- глибина аналізу наукової та навчальної літератури;
- письмові завдання (тести, контрольні роботи, навчальні експертизи, есе, реферати);
- якість самостійного опрацювання питань;
- систематичність роботи на заняттях.

Політика щодо відвідування:

- передбачає систематичне, регулярне оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок з усіх тем навчальної дисципліни) за результатами аудиторних занять, самостійної та індивідуальної роботи.

Під час занять здобувачі вищої освіти працюють у такому форматі:

усне опитування

- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- уміння аналізувати соціально-правові явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку;
- характер та рівень відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

практичні завдання

- уміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні науковопрактичних проблем;
- уміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ:

<https://okop.nai.au.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

<https://okop.nai.au.kiev.ua/assets/files/example3/quality.pdf>

https://okop.nai.au.kiev.ua/assets/files/example3/regl_zab_yak.pdf

Оцінювання результатів навчання

Накопичення балів з тем за усі види робіт										Підсумковий контроль залік або екзамен	Підсумкова кількість балів
max 60%										max 40%	max 100%
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	Самостій на робота	<i>Залік</i>	
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Розробники:

Олена ВОРОБЕЙ

Володимир АТАМАНЧУК

Силабус схвалено на засіданні кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз ННІ №2
протокол від 14.12.2023 № 8

Завідувач кафедри

Володимир АТАМАНЧУК